

ระยะและวัสดุปลูกเพื่อการผลิตเหง้าสักจากกล้าเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

ศาโรจน์ วัฒนสุขสกุล

บทคัดย่อ

การศึกษาระยะ และวัสดุปลูกระยะและวัสดุปลูกเพื่อการผลิตเหง้าสักจากกล้าเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ มีเป้าหมายเพื่อลดต้นทุนในการขนส่งกล้าสักที่ผ่านการปรับปรุงพันธุ์ โดยการผลิตเป็นเหง้าเพื่อสะดวกในการขนส่งไปยังสถานที่ปลูกที่อยู่ห่างไกลออกไป ได้ดำเนินการศึกษาที่สถานีวนวัฒนวิจัยยาว อำเภองาว จังหวัดลำปาง โดยย้ายกล้าไม้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อลงปลูกในแปลงเพาะชำที่มีวัสดุปลูกแตกต่างกันสามลักษณะ โดยวางแผนการทดลองเป็นแบบ Split plot design โดยให้วัสดุเพาะชำ เป็น Main Plot มี 3 ชนิดคือ 1) ดิน 2) ทรายผสมขี้เถ้าแกลบ ในอัตราส่วน 1:1 และ 3) ดินผสมขี้เถ้าแกลบและแกลบดิบ ในอัตราส่วน 1:1:1 และมี ระยะปลูกเป็น Sub-plot มี 3 ระยะปลูกคือ 10X10 10X20 และ 20X20 เซนติเมตร ทำการทดลองเป็น 3 ซ้ำ ปลูกกล้าไม้ที่เตรียมไว้ตามแผนการทดลอง เมื่อกล้าไม้อายุได้ 1 ปี จึงถอนขึ้นมาตากแต่งเหง้า วัดความสูงกล้าไม้ ความโตที่โคนราก ขนาดของเหง้า และเปอร์เซ็นต์การรอดตาย ณข้อมูลมาวิเคราะห์ ผลปรากฏว่าวัสดุปลูกมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อเปอร์เซ็นต์การรอดตาย โดยวัสดุปลูกที่ใช้ทรายผสมขี้เถ้าแกลบ ในอัตราส่วน 1:1 มีเปอร์เซ็นต์รอดตายต่ำสุด เฉลี่ยเท่ากับ 67.17 ในขณะที่ระยะปลูกมีผลต่อความสูงของกล้าไม้ ขนาดความโตที่โคนราก และขนาดของเหง้า เมื่อระยะปลูกกว้างขึ้นลักษณะทั้งสามก็มากขึ้นด้วย แต่ก็ต้องคำนึงถึงจำนวนต้นกล้าต่อหน่วยพื้นที่ด้วย

คำหลัก : ไม้สัก การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ การย้ายปลูก เหง้า วัสดุเพาะชำ

Spacing and planting media for producing stump from teak (*Tectona grandis* Linn.f.) Plantlet

SAROJ WATTANASUKSAKUL

ABSTRACT

Study on spacing and planting media for producing stump from Teak plantlet was conducted at Ngao Silvicultural Research Station, Ngao, Lampang. The experimental plot was set up as split plot design 3 replications , 3 treatment of planting media (soil, sand:haft burn husk =1:1 and soil:haft burn husk:husk = 1:1:1) and 3 spacing (10X10, 10X20 and 20X20 cm.) Plant the plantlet in these plot and made the stump after one year planted. Measure height, diameter at ground level, stump size and survival percentage and analyzed these data. The results showed that media planting was significantly effected on survival percentage, sand mixed with haft burn husk =1:1 gave the lowest survival percentage (67.17 %). Whereas height of seedling, diameter at ground level and stump size were depend on spacing.

Keywords : *Tectona grandis* Lf. tissue culture transplanting stump planting media